

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Vår dato: 29.05.2026

Vår ref.: 202422289-5 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.:

Saksbehandler:

Karianne Rognhaugen/kirr@nve.no

Godkjenning av detaljplan for miljø og landskap - Delvis riving av Søl nadammen - Alvdal kommune, Innlandet fylke

Vi viser til deres søknad om godkjenning av detaljplan for miljø og landskap for delvis nedlegging av Søl nadammen, tilhørende gamle Søl na kraftverk.

Vedtak

NVE godkjenner detaljplan for miljø og landskap av 15.04.2026 for delvis riving av Søl nadammen, Alvdal kommune.

Godkjenningen av detaljplan for miljø og landskap gis på følgende vilkår:

- Dere skal orientere oss om dato for oppstart av anleggsarbeidet senest 7 dager før planlagt start. Vi skal også orienteres ved viktige eller kritiske faser i anleggsarbeidet
- Erosjonssikring oppstrøms damområdet godkjennes ikke i dette vedtaket. Se vurdering i eget avsnitt under «vår behandling av søknaden».
- Det skal utarbeides en sluttrapport for miljø og landskap som sendes NVE innen ett år etter istandsetting. Rapporten skal dokumentere at anlegget er istandsatt i samsvar med konsesjon, godkjent detaljplan og forutsetninger/endringer som er godkjent i løpet av byggeprosessen. [Link til mal](#).

Detaljplan for miljø og landskap må være i samsvar med vilkår og forutsetninger som fremgår av konsesjonen «*delvis nedlegging av Søl nadammen*» med notatet «*Bakgrunn for vedtak*» NVE ref. 202106929-27. Konsesjonen ble påklaget til Energidepartementet som i vedtak 06.05.2025 opprettholdt NVEs vedtak. NVE kan kreve ytterligere detaljering for alle deler av tiltaket. Slike planer skal godkjennes av oss før arbeidet settes i gang.

Godkjenningen har hjemmel i konsesjonen datert 24.04.2024 med posten «Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v.».

Tilsyn

NVE kan følge opp anlegget med inspeksjon.

Anlegget er både for planlegging, bygging og senere drift underlagt bestemmelser om internkontroll etter forskrift om internkontroll etter vassdragslovgivningen (FOR 2011-10-28 nr. 1058 IK-vassdrag). Ved tilsyn på anlegget vil NVE kontrollere at internkontroll etter denne forskrift er etablert.

Vår behandling av søknaden

Detaljplanen

Sølnadammen ligger i Alvdal kommune, 3,7 km i luftlinje fra sentrum i Alvdal. Dammen ble bygd slik at den stod klar til kraftverket ble satt i drift i 1916. Den er ca. 58 meter lang, og 12 meter på det høyeste.

Nedleggingen omfatter følgende damseksjoner: overløp, bjelkestengsel og nålestengsel. Disse skal fjernes i sin helhet. Videre skal det nordre landfestet på ca. 18 meter beholdes. Detaljplanen beskriver at denne delen fungerer som erosjonssikring mot fylkesvegen, med lang levetid. Det gamle lukehuset, dagens parkeringslomme og et informasjonsskilt vil stå igjen når arbeidene er ferdig.

Detaljplanen beskriver hvordan rivinga er planlagt gjennomført, og hvilke avbøtende tiltak som skal iverksettes.

Detaljplanen ble sendt på høring 24.04.2026 til Alvdal kommune, Innlandet fylkeskommune og Statsforvalteren i Innlandet.

Høringsuttalelser

Vi mottok ikke høringsinnspill fra Alvdal kommune.

Statsforvalteren i Innlandet skrev følgende i sitt innspill datert 15.05.2026:

«Vi ser det som positivt at dette terrenginngrepet ønskes fjernet. Delvis fjerning av dammen vil medføre at det tidligere neddemte arealet tørregges, og det vil bli noen terrengsår etter konstruksjonene som fjernes. Vi ser det som svært viktig at det legges stor vekt på istandsetting av området ved nedleggelse av dammen. Området må ryddes, terrenget arronderes mest mulig naturlig, og det må legges vekt på å revegetere området med naturlig vegetasjon.

I søknaden opplyses det om at avlagrede masser på bunnen av inntaksbassenget som er av en slik art at de kan gi grobunn for ny vegetasjon vil bli omfordelt på den tørrlagte elvebunnen, med sikte på å tilrettelegge for naturlig revegetering og reetablering av kantvegetasjon. Vi er usikre på om elvemassene alene vil gi tilstrekkelig vekstgrunnlag, og mener derfor at det bør stilles vilkår om oppfølging og overvåking av revegeteringen, samt at

man bør ha en tidsgrense for når det bør igangsettes tiltak som tilføring av ytterligere vekstmasser.

Inntaksmagasinet skal tappes ned gjennom bunnluken før tiltaket igangsettes, og i anleggsfasen skal minstevannføringen ledes i rør forbi anleggsområdet for å redusere forurensning og spredning av finstoff. Ifølge søker skal endelig løsning fastsettes i detaljprosjekteringen. Det er viktig at det etableres gode avbøtende tiltak for å hindre nedslamming av rogn og fiskeyngel nedstrøms dammen, særlig fordi tiltaket er planlagt gjennomført utenfor perioden 15. juni til 15. september.»

Innlandet fylkeskommune skrev følgende i sitt innspill datert 19.05.2026:

«Vann

Fylkeskommunen er positive til delvis nedlegging av Sølnadammen. Demningen er et fiskevandringshinder og nedleggelsen vil tilgjengeliggjøre omtrent 1,5 km for fisken nedstrøms demningen, samt bedre konnektiviteten i vassdraget generelt.

Ettersom arbeidet er planlagt gjennomført utenom perioden 15. juni til 15. september er det viktig å begrense tilslamming av eventuelle gyteområder nedstrøms tiltaksområdet. Under anleggsfasen vil vannet ledes forbi tiltaksområdet i rør og rivning vil gjennomføres fra det tørrlagte inntaksmagasinet oppstrøms dammen. Nedtappingen vil gjennomføres gradvis for å unngå erosjon og stranding av fisk i inntaksbassenget. Dette vil begrense finstofftransport, men det er likevel viktig å implementere avbøtende tiltak for å redusere mulig skade på rekruttering i vassdraget.

Permanent senkning av inntaksmagasinet vil medføre tørrlegging av arealer som lenge har ligget under vann. Det blir viktig med god istandsetting for å gjenopprette naturlig tilstand i området. Etablering av en god kantsone må vektlegges i videre planlegging.

Kulturarv

Det vurderes som positivt at deler av anlegget bevares, og at det skal gjennomføres dokumentasjon og formidling i samarbeid med Musea i Nord-Østerdalen. Dette bidrar til å ivareta kulturminneverdiene knyttet til anlegget på en god måte.»

Vurderinger av høringsinnspill

Høringspartene er samstemte i at det må iverksettes gode avbøtende tiltak nedstrøms tiltaksområdet for å hindre tilslamming av gyte- og oppvekstområder, uten at det er vist til konkrete eksempler utover det som allerede står i detaljplanen. NVE finner på bakgrunn av dette ikke grunn til å stille ytterligere vilkår hva angår avbøtende tiltak. Vi vurderer at konsesjonær har beskrevet avbøtende tiltak i tilstrekkelig grad slik det står i detaljplanen. Vi påpeker likevel at konsesjonær er ansvarlig bla. for å sikre at det benyttes nødvendig fagkompetanse, at fare- og problemområder er identifisert og at nødvendige tiltak iverksettes jf. kravene etter IK-vassdrag § 5.

Begge høringsparter påpeker i tillegg at istandsettingen er spesielt viktig, og at konsesjonær må ha en plan for revegeteringen både på kort og lang sikt. NVE har gjort en egen vurdering av dette under underoverskriften «Vurdering av plan for revegetering» nede i vedtaket, og viser derfor til det.

Utover dette ser vi ikke at det er kommet inn innspill som påvirker vår godkjenning av detaljplanen. Vi presiserer likevel at vi forventer at konsesjonæren er godt kjent med uttalelsene, og retter seg etter disse i den grad det er mulig.

Vurdering av flom og skredfare

Konsesjonær har gjort en vurdering av naturfare i detaljplanens kapittel 4.1. Der det konkluderes med at tiltaksområdet ligger i aktsomhetsområde for flom, men at de vurderer at tilgjengelig data vil kunne hjelpe med å predikere aktuelle flomsituasjoner, og at det vil lages egne prosedyrer for rydding av anleggsområdet på kort varsel. Videre at faren for skred og annen naturfare anses som lav.

Det vises ellers til NVEs vurderinger av naturfare i konsesjonen, med dokumentet «Bakgrunn for vedtak», NVE ref. 202106929-27.

Vi påpeker likevel at det er konsesjonærens selvstendige ansvar å påse at det foreligger tilstrekkelig dokumentasjon og at nødvendige tiltak iverksettes.

Vurdering av erosjonssikring oppstrøms dam og eventuell terskel

Det er i detaljplanen avsatt et mulighetsområde for erosjonssikring av skråningen oppstrøms det tidligere inntaksbassenget, men tiltaket er ikke detaljprosjektert med konkret avgrensning eller utforming. Vilåret i bakgrunn for vedtak om vurdering av erosjonssikring er begrunnet i en usikkerhet knyttet til mulig økt erosjon ved bunnsenkning etter fjerning av dammen, og åpner samtidig for at utviklingen kan følges gjennom overvåking og at tiltak først iverksettes ved dokumentert behov. På denne bakgrunn fremstår behovet for erosjonssikring som basert på en teoretisk risiko, og det foreligger ikke tilstrekkelig dokumentasjon i detaljplanen som viser vesentlig økt erosjon i den aktuelle skråningen eller hvilke konkrete konsekvenser dette vil medføre.

Skråningen vurderes som en del av en naturlig erosjonsprosess, og det er registrert hekkende sandsvale (VU) i området. Sandsvale er avhengig av slike erosjonsutsatte skråninger, og erosjonssikring vil kunne forringe eller fjerne hekkebiotopen, noe som ikke er forenlig med prinsippene i naturmangfoldloven §§ 4 og 5. Å avstå fra sikring vurderes også å være i tråd med målsettingen om minst mulig inngrep og tilbakeføring til naturtilstand. På denne bakgrunn godkjennes ikke erosjonssikring som del av detaljplanen, og eventuelle tiltak må eventuelt vurderes senere på bakgrunn av en konkret vurdering. Det legges til grunn at området følges opp gjennom IK-vassdrag § 5.6 med overvåking og løpende vurdering av behov for tiltak.

Det foreligger korte beskrivelser av en terskel som grunneier ønsker seg. Dette er ikke en del av konsesjonen eller detaljert i detaljplanen, og godkjennes ikke av NVE i dette vedtaket.

Vurdering av plan for revegetering

I bakgrunn for vedtak er et av kravene følgende; «Plan for revegetering skal inkluderes i detaljplan.».

Detaljplanen gir beskrivelser av hvordan selve nedleggingen skal gjennomføres, og indikerer at det vil være en form for oppfølging blant annet gjennom disse beskrivelsene; «Hvis det viser seg at de stedlige massene alene er utilstrekkelig for å etablere stedegen vegetasjon, vil det bli vurdert nærmere om det skal kjøres til masser utenfra.» og «Dersom det skulle oppstå overflateerosjon og jordavrenning til vassdraget, vil det bli vurdert å så til med en frøblanding av hurtigvoksende gressarter.». Det er likevel ikke informert om hvordan oppfølgingen skal utføres konkret i detaljplanen. Vi vil likevel legge til at konsesjonær på befaring med NVE 22.04.2026 orienterte om at det vil gjennomføres årlige tilsyn på anlegget, og at revegeteringen vil være en del av denne interne tilsynsaktiviteten.

Vi forventer at konsesjonær innarbeider dette i sitt internkontrollsystem og gjennomfører nødvendige tilsyn ved anlegget med hensikt om å følge med på bla. revegeteringen jf. IK-vassdrag §§ 5.6 og 5.8.

Vurderinger etter naturmangfoldloven

Alle myndighetsinstanser som forvalter natur, eller som fattet beslutninger som har virkninger for naturen, plikter etter naturmangfoldloven § 7 å vurdere planlagte tiltak opp mot naturmangfoldlovens relevante bestemmelser.

Saken har nylig vært opplyst gjennom konsesjonsbehandling og i denne prosessen har naturmangfoldloven kapittel II blitt vurdert. Det har likevel kommet frem informasjon om hekkende sandvale (VU) i et område der det er identifisert et potensielt behov for erosjonssikring. Vurderinger rundt dette finnes under forrige tema i vedtaket «Vurdering av erosjonssikring oppstrøms dam». Utover dette vurderer vi at de vurderingene som ligger til grunn for konsesjonen er tilstrekkelig konkrete, oppdaterte og dekkende for godkjenningen av detaljplanen. NVE har derfor ikke foretatt nye vurderinger av tiltaket som helhet etter prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 og viser ellers til vurderingene som er gjort i konsesjonsprosessen.

Forhold som dere må avklare før arbeidet kan starte

Plan- og bygningsloven

Dere må avklare med kommunen om tiltaket må ha dispensasjon fra gjeldende arealplan. Dette fordi det må være i samsvar med kommuneplanen sin arealdel og gjeldende reguleringsplaner. Dette gjelder selv om tiltaket har fått konsesjon, og dermed er unntatt fra byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven, jf. forskrift om byggesak (FOR 2010-03-26-488 - byggesaksforskriften) § 4-3 første ledd.

Dere må og sørge for at tiltaket blir gjennomført i samsvar med plan- og bygningsloven og tilhørende forskrifter. Dette gjelder særlig reglene i plan- og bygningsloven om tekniske krav (§ 29-5), og krav til produkt til byggverk (§ 29-7) med tilhørende deler av byggeteknisk forskrift. Disse gjelder så langt de passer for tiltaket.

Damsikkerhetsforskriften

Vedtaket omfatter ikke plan for sikkerhet av vassdragsanlegg i konsekvensklasse 1 og høyere etter damsikkerhetsforskriften som også skal være godkjent før anleggsstart.

Naturforekomster, landskapsområder og kulturminner

Vi minner om postene *Automatisk fredede kulturminner* og *Konsesjonærs ansvar ved nedlegging*, som konsesjonær må følge opp i forkant av, og under anleggsperioden.

Privatrettslige rettigheter

Vi gjør oppmerksom på at konsesjonæren må sørge for å skaffe seg nødvendige privatrettslige rettigheter for utføringa.

Nødvendige tillatelser etter annet lovverk

Før anleggsarbeidet starter må konsesjonæren innhente nødvendige tillatelser etter annet lovverk.

Det skal sendes inn dokumentasjon til Alvdal kommune når anlegget er ferdig istandsatt

Når anlegget er ferdig istandsatt, skal dere sende kartdata i egnet format med alle fysiske anlegg til Alvdal kommune, slik at kartdata kan gjøres tilgjengelige på en enkel måte, jf. byggesaksforskriften § 4-3 fjerde ledd.

Klageadgang

Vedtaket kan påklages, se orientering om rett til å klage på siste side.

Med hilsen

Mari Hegg Gundersen
seksjonssjef

Randi Holme
fagleder

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Mottakerliste:

ØSTERDALEN KRAFTPRODUKSJON AS
HAFSLUND KRAFT AS

Kopimottakerliste:

ALVDAL KOMMUNE
STATSFORVALTEREN I INNLANDET
INNLANDET FYLKESKOMMUNE

Orientering om rett til å klage

Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtaket er 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden NVE fattet vedtaket
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be NVE om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: • Skrive hvilket vedtak du klager på. • Skrive hvilket resultat du ønsker. • Opplyse om du klager innenfor fristen. • Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til NVE for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på NVEs vedtak, og klagen er avgjort av ED som overordnet forvaltningsorgan. Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.
Sakskostnader	Dersom NVE eller ED endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.
Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til Energidepartementet (ED), men sende den til NVE. NVEs -epostadresse er nve@nve.no. NVE vurderer om vedtaket skal endres. Dersom NVE ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til ED.

Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32